Бүхы орнуудай пролетариар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомай, БМАССР-эй Верхсовно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Март 13 1942 он ПЯТНИЦА № 62 (3375)

Сэн 15 мүнгэн

ХҮДЭЛМЭРИШЭН БА АЛБАХААГШАДАЙ ЭДЕЭ ХООЛДО АЙХАБТАР ЕХЭ НЭМЭРИ

(„Правдын" түрүү бэшэгһээ)

Советскэ түрэн болбол оронойнгоо хоол хүнэһэнэй ресурснуудые тон эльбэг дэльбгэор үргүулха тухайда, фронт ба хүн эонoо эдеэ хоолой сүйлнүүдэр ханагажа байха артаболомжонуудтай байдаг. Тиигэжэ фронтые ханагажа байха гэжэ зорюулагдаһан бүгэгүрэнэй централизованно фондынуудһаа тэдэ продуктнуудые абахаан болидог. Мүн тэрэнэһэн дүй шиншэл дэрэһээ модэхэдэ оорын огород тарилгаг хүдэлмэришэн ба албахаагшад картаабха, капуста, помидор ба бусад овощынуудаар тэр бүлээе яһала ханагажа шадаг.

Предприятиэ бүхэндэ хоол хүнэһэнэй оорын базые бэйгүулхэ гэжэ Саратовска Ленинэй нэрэмжэтэ заводой коллективэрхинэй бешеһэн бешэгые «Правдада» мартын 3-да тунхаглаа. «Саратовскэ горотохи Ленинэй нэрэмжэтэ заводой хүдэлмэришэн ба албахаагшад болбол овощ ба картаабхын талаар сүм, мяха ба һүнэй таалар дэлгэнги хубшиень ооһэлгоо бии болгохо артаболомжотой бэйна. Тиимэ тула энэ лайнай эрхэ байдал соо эдеэ хоолой тэдэ зүйлнүүдые централизованно фондынуудһаа абаха байха ёһотойбш» —гэжэ тэрэ бешэг соонь бешэглэһэн байна.

Саратоваархинай абаһан үзэлгэ хэрэг дээрэ бээлүүлэгдэмэр гэшэ гү? Болото хэрэг дээрэ лаб бээлүүлэгдэжэ шадаһан предприятиэнүүд хүдэлмэришэн ба албахаагшадые оорын эдеэ хоолой зүйлнүүдэр ханагажа байха арга-боломжонуудтай байдаг. Тиигэжэ фронтые ханагажа байха гэжэ зорюулагдаһан бүгэгүрэнэй централизованно фондынуудһаа тэдэ продуктнуудые абахаан болидог. Мүн тэрэнэһэн дүй шиншэл дэрэһээ модэхэдэ оорын огород тарилгаг хүдэлмэришэн ба албахаагшадай оорын огородтой болохо дураа харуулһаниинь огороттой болоношоон абидаг бешэ. **Оорын огородтой болохо ябадалдань хүдэлмэришэн ба албахаагшадые хүчэлхэ хэрэгтэй.** Энэн тухайда ВЦСПС-эй президиумэй тогтоол тон һоноорэр ойлгуулна.

ВЦСПС-эй президиум болбол хабарай тарилгые эхилхэ хүртэр тон бага саг үлеэ, тэдэ хүдэлмэришүүдтэ эмхитэйгээр түхеэрхэ хэрэгтэй гэжэ бүхы профсоюзна организацинуудта һангуулһан байна. ВЦСПС-эй президиум хаагаа оорын огород тарилгын хажуугаар огород тарилгын газарые хаатаргаа эльдэхэ ябадалые һайшаахэ хэрэгтэй гэжэ бодомжолһон байна.

Огородой эдеэнүүдэй үрһэ олохо талаар зарим нютагуудта бэрхэшэлгүй, толёолгоо болоно. Энэ хэрэгтэ академик Лысенко гаршын дурадхал нилээд ехэ туһа хүргэхэ. Тэрэ дурадхалайнь ёһоор, этеэ хоолио хэрэглэгдэлэг картаабхын зузаан хальные (толгойень) отолко тариха ёһотой байна. Картаабхын зузаан хальһан толгой болбол нилээд һайн үрэ болодог. Картаабхын зузаан хальһан толгойе фабрично-заводской столово ба хүдэлмэришэн ба албахаагшадай оорын эдеэ хоолой столово, хүүгэтэй сад, хүүгэтэй ясли ханагажа гаргна, Улаан Армида татагдаһан хүдэлмэришэн ба албахаагшадай бүхы бүгэгэнэрые ханагажа шадаха картаабха, капуста, помидор, огурцы, һонгино, морковь, свекло, арбуз, дынь, тыквэ гэхэ мэтэ овощынуудые хүчэлһэн байна.

Тус заводой коллектив мунее жэлдэ хамһабаринтаа ажахые бүри ехэгэр үргэлжэлхэ гэжэ шиидхэ. Энэнэһээ гадна 400 гаһан хүдэлмэришэн ба албахаагшад оорын огородтой байхын һанагаа мартулаа.

Предприятиэнүүдэй дэргэдэхи хамһабаринай ажахы ба хүдэлмэришэдэй оорын огород—шэнэ хэрэг бешэ. Тиигэхэ зуурда олониитын дунда ехэгэр дэлгэржэ шадагүй байдаг. Олоо олон хүдэлмэришэд хаган нютаг нютаг дээрээ эдеэ хоолой зүйлнүүдые олохо артаболомжотой байһаниие хаагаргаһан үмагта пенсионнинно фондые хараал байдаг юм.

Мартай газетка корреспондент болбол Вахитовай нэрэмжэтэ комбинадай хамһабаринай ажахы тухай ямаа байгаһые харуулаг мэдээсэнэ. Энэ предприятиин хүдэлмэришэдэй оорын огород тарилгаг тулаайда оролдолгоёо огто гарганагүй, овощь ба картаабхын үрһээр ажахыгаа ханагаагүй, мори унаа олоогүй, хүдээ ажахынгаа инвентарнуудые, зэһабариилаагүй. Иимэ байдал дээрэһээнь мэдахэдэ Вахитовай нэрэмжэтэ комбинадай дирекци, партийна ба профсоюзна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол хүдэлмэришэн ба албахаагшадай ажаһуулал ба ажа-амнарал тухайда огтошье оролдоогүйгээр үгүрэйнгээ хүсэгэн дээрэ һууха гэһэн ябадал гаргана.

Нютаг нютагай партийна ба советскэ органуудай, ялангаяа профсоюзна организацинуудай сэхэ уялгань гэхэдэ хамһабаринай ажахынуудай набарай тарилгада бэлэдхэжэ байһаниие саг дарыг шалгаха ба тэдэ ажахынуудые үргэдхэхэ тухайда, огород тарилгые нилгтын дунда үргэнгээр дэлгэрүүлхэ тухайда хэмжэ-ябуулгануудые тон бушуу түрэн абаха ёһотой байна.

Олон олон хүдэлмэришэн ба албахаагшад оорын огородтой болохо ехэ дуратай. Тэдэ гансал хүдэлмэришэн ба албахаагшадай оорын огородтой болохо һураа харуулһаниинь огороттой болоношоон абидаг бешэ. **Оорын огородтой болохо ябадалдань хүдэлмэришэн ба албахаагшадые хүчэлхэ хэрэгтэй.** Энэн тухайда ВЦСПС-эй президиумэй тогтоол тон һоноорэр ойлгуулна.

ВЦСПС-эй президиум болбол хабарай тарилгын

УЛАСХООРОНДЫН БАЙДАЛАЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Хардалга гүрдэлгын мастернууд

Анкара городто hуугаа германска посол фон Папен тэгшэтэй февралиин 24-дэ нэгэ туйлай гайхалгай юрэ бусын ушарал тохёолоhон байгаа гэжэ мэдэгдэнхэй hэн. Папен болбол германска посольствын байшан соohоо үглоендр параад город соогуур прогулка хэжэ ябаhан байгаа. Тэлигэжэ Ататюрка гэжэ бульвар соогуур гаража ябатарынь посолhоо тэй холохоно бомбо тэhэржэ, мэдэгдэгүй нэгэ хүн алуулшаhан байгаа. Посол болбол өөрынгөө посольствоо гэмгалан мэнэ бусажа ерэhэн байгаа юм. Турецкэ правительство болбол энэ ушаралые тэрэ дары мүрдэжэ эхилhэн байна. Удалгүй эдэб эрилтэ тигиhэн ба заншаан ябадалнуудаа Берлинhээ удаа удалгаар эльгээгдэhэн байна.

Эдэб жэлнуудтэ тэhэрэлгэ болоhон ушаралнуудтай орёолоhон фон Папенай биографида нилээд ехэ шуурга тиигиhэн шанэ хуудаhан интижэ намэгдэhэн байна гэшэ. Фон Папен болбол 25 гаран жэлэй урда тээ Вашингтондохи германска посольствын сэрэгэй атташе байхадаа, тиимэ тэhэрэлгэнүүдтэй орёолоhон ушаралнуудтай америкинска правительствогор США-hаа сулдулhэн байгаа юм. Энэ ушаал 1915 оной болоhон байна. Тиихэ үеэ США болбол бүүгэлхэйн нэгэдэхи дайнда хабаалаагүй позициде зэлхэ бэлгаа hэн. Германска дипломати болбол США-е сэрэг дайнда хабаалуулха гэжэ ехэтэ ороолгоhон байгаа. Тэрэ тээ ороолгоhонынь ямаршье үрэ гаралгүй бэлэй. Папен хатаа германска шпионаж ба диверсие США-да ябуулха гэhэн дагалдаранте Берлинhээ айжа, американска сэрэгэй заводуудые, дайнин складуудые, сэрэгэй транспортнуудые тэhэ бүта татаха хэрэгые зохицхэн сэрилhэн байгаа hэн. США-гэй гуранай секретарь Лансинг ганшын зууршалта хэлэн ушаhаа Папен болбол эндэ ритэй муухайшаар Америкэhээ гуталуулhан байгаа юм. Тиигэжэ сулэгэhэлhоонь хойто тээ, 1916 онто, США-гэй федеральна суд болбол США-да харша ябуулганнуудые эмхилхэжэ байна-

пэйнь тулее гэжэ Папенние нюургүйгөөр сууулhэн байгаа.

Папен болбол мүнөө байгаа дипломатическэ постоо нилээд ехэхэн политическэ диверсиэ хэхын дооро дурсагдаhан түсэбые бэелүүлхэ гаргари абачхай байна гэбэл: мүнөө боложо байна лайнда хабаадаагүй Турецкэ правительствын политикые алн болохо зэргэр урилгатуулха, Турецкэ правительствые эдэб янзын хардалга гүрдэлгөөр гаргаа оруулжа, осинин державнуудай мэдэл доро байлгаха, бэе тэнцэ татан Турциие дайнда хабаадуулха, гитлеризмтэй тэмцэжэ байгаа оронуудай политикые турсгуулай нюдэн дээрэ хүнгэгүй болгохо, нэн түрүүшын эдэлжэндэ Турциие СССР ба Англи хоёртой муудалдуулха гэhэн түсэбые бэелүүлхэ гэжэ оролдодог байна.

Анкарска тэhэрэлгэhээ тойшо нэгэ хадгэлэнные чисай үнэрөөгүй байгар Берлинэй радиостанци ба тэрэнние даган дуурьяаhан Рим, Будапешт, Бухарест ба Хельсинкиин радиостанциуд Папенние хоролхо гэжэ ороолобо. ороогуулд ба англичнуд Папенние алаха гэжэ ороолобо гэхэ мэтэер нэгэн калибта шуугиhан үгэ хүргэгдүүлые тухэжэ эхилhэн байха юм. Түүлдэнь тунхаглагдаhан зартм мэдэгдэлдүй соо фашистска газетэ ба радионуд «Балканска ороонуудай нэгдэhэн гараhан хүчнүд, «англичануд», үгы hаа ганса «ородуд» Папенние королда гэжэ ороолоhон байна гэхэ мэтэер мэдэгдэhэн байна. Теэд, Турецкэ правительство болбол гинтэжэ тунхаглажа байха тедэнь гүрдэлгэ хэжэ байhан тухайгаа шиее соохоогүй байгаа бэлэй. Тэhэрэлгэhээ гэмтэжэ үхэhэн хүтэй нэрэ обогынь орой толоруулгадаагүй байгаа бэлэй. Харин, тэгэ алуулhан хүнэй хубсаhан соо Турциде бэлэн германска эмхи зуурганнуудай тамгатай саарhан олдоо тэhэн тухайа hайн мэдэхэ Турецкэ правительство абтаhан мэдэгдэл америкагор хэблэлэ тунхаглагдаhан байгаа юм. Гитлеровецүүд хатаа энэ «хорлолтые» сэhэлгөө эмхидхэhэн ааб, тэрэнэ далдалха ба балартуулха гэжэ ехэдэ

ороолдоhон байна. Иимэ хардалгата үгэ хүүр тараагын тулда Турци гүрэнэй арье шадар ябаhан турецкэ «Чанкая» гэжэ пароходые «уhан доогуур ябаhан советскэ онгосо» шэнгэгээ гэhэн шал хулалые тарилаhан байгаа юм. Энэнь шал хулал тэжэ ложомынь тодоруулагдаhан байна.

Гитлеровскэ хардалгын мохоо молхи байбашье, тэдээнэй ямар зорилготой байhаниинь тон эли тодо байбашье Ататюрка гэжэ бульвар соо бомбын тэhэрhэн ушарал гитлеровецүүдтэ бага зэргын ашаг туhа хүргэжэ шадаа.

Ушарынь, туроогуудай дундаhаа тухайлагдажал байгаа hуулгаан нерветэй хүнүүд олдошоhон байна. Анкарада болоhон тэhэрэлгэ тухайда полицейскэ мүрдэлгэ хэhэнэй «гэрэ» тухай турецкэ хуулита коммюникее гиммлер ба паленууд ушахаша hаанhаа хэрэгнай бүтээ гэжэ мүнөө ехэ баяртай байна. Тэрэ коммюнике болбол тэндэ болоhон тэhэрэлгэ Пленние «хорлохо» гэhэн ба тэрэ тэhэрэлгын болохоо алуулhан хүн Югославиhаа 1940 онто Турциде ерэжэ, Стамбульска университедэй правовой факультетэ ороhон ба 1941 онто турецкэ гражданствода ороhон боснец «коммунист» бэйгаа гэжэ нэрлэhэн байна. Тэрэ коммюнике соогоо мүн тиимэ национальностин хүнүүд алуулаша хүнтэй нэгэн байhан хэбэртэйгээр мэдуулхэ зуураа «Анкарда ба Стамбулда байгаа зарим нэгэ хаан гүрэнсэхин мэдээжэ нэгэ хари дегжагын хоёр тулеслагшадэй ами нэhын тэhалхын тухэрэлгэ хэжэ байгаа» хэбэртэйгээр тон бүгэхэн балархаанаар тэмдэглэнэ. Иимэ коммюнике болбол гитлеровецүүдтэ туhа хүргэнэ гэшэ гү? Энэ коммюнике болбол гитлеровецүүдтэ лаб туhа хүргэнэ. Хоёр ушар нэрэhэнэ туhа хүргэгэнинь мэдэгдэнэ гэбэл: нэгдэхинь, коммюнике болбол тэhэрэлгэ болохо үедэ алуулhан хүнние ба мүн тэрэшэлэн тэрээнэй хабаагай хэбэртэй нухэлые «коммунистнуд» гэжэ тоолоhон байна. Иигэжэ «коммунистнуд» гэжэ тоолоhон ябадал болбол гитлеровецүүдтэ ехэ таараажатай, коммунистнуд гэшэ хүнүүдэй аль нэhэнэ хорлолто хэхэ ябадалые хэдэлдэ хэжэ байдаг хэбэртэйгээр гитлеровецүүдэй шал хулалые тэрэдаг ябадалда ехэ таараажатай байгаа; хоёрдохинь, эгэ гол шуугалань гэхэдэ, коммюнике тунхаглахынгаа хажуугаар турецкэ засагаргхин болбол Стамбул городто байгаа зарим советскэ гражданинуд ба эмхи зуургаануудта өсэргүү турецкэ интересүүдтэ огто тасрагдагүй, ямаршье үнэлэ баримтатүй хэмжээ ябуулганнуудые хэhэн байна. Нэгэн стамбульска полици болбол Стамбул городто байгаа СССР-эй генеральна консульствын байшантые ямаршье үнэлэhэнгүйгөөр бэhэлжэ, хоёр советскэ албаншаагшадые мэшхэхын тулада бэрhэн байна. Энэ ябуулгань хадаа гитлеровецүүдтэ гэйгаб таа таараажатай эрэ байгалые олгуулаа. Стамбул городто байгаа советскэ консульство соо «нэгжэлгэ» болго. советскэ посол Анкарада СССР үүрүүгэ морлоо гэхэ мэтэн хаганалгата зэрэб тигиүүлые гитлеровецүүд ба тэрэнэй агентура болбол болгарска ба румынскэ хэблэлэ тунхиглаха шалгаг олоhон байна.

Эб найрамдалтай байhан ороной президиинуудаа ба эмхи зуурганнуудаа тушаа эхэн мэтэ тиншье тааранжагүй ябуулганнуудые хэжэ байхэяа турецкэ засагаргхин болмо ёhотой, мүн Турциин амгалан ба аюулгүй байдалые эбдэхэ гэжэ ороолоhон, Турциин территори дээрэ эдэб хаганалта гүрдэлгэ зохёожо байhан ба турецкэ столицада бомбын тэhэрэлгэ болоо гэжэ шалгуулаат hанзаанhаа абаhан харгалые тараадаг хүнүүдые олохын тулада турецкэ засагаархин бухы хүсэ шадалаа гаргаха ёhотой гэжэ тулгаламаар. Анкарска хаганалые хэhэн болого гэмтэ нюургүүдынь олюожо шадалгаха ёhотой гэжэ бодоhоо найлаhабли. СССР ба Турциин арадуудай поорондохи холхеэ холбоое тон шигнаар гаргажа байhан интересүүд еөрынхиее абажа шадаха гэжэ бидэнэр найдаабди.

Шэнжэлэлэ.

Манай республика дотор

* * *

Финансова хүдэлмэриин эдибхитэд

БИЧУРА. Гушэдай сомоной ажалшадай депутатуудай Совет эй түйсэлхэхэ комитедэй дэргэдэхи бюджетнэ комиссиин член—депутат нүхэр Дашанимацу Дубдаева нютагтаа продавецэр хүдэлмэрилхэ зуураа, мүнгэ элсүүлхэ хэрэгтэ халуун эдибхитэйгээр хабгадалсана.

Нүхэр Д. Дубдаева болбол «Октябрьска революци» колхозоо найдалгатын уялгые гүйсэдхэдэг юм.

Колхознигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлэн, мүнгэ элсүүлгын түсэбүүдые болзор соонь дүүргэлгэ хангана.

1942 оной эхин квартал соо 7000 түхэриг сэрэгэй налог суглуулаа. Мүн культсбор, ветобор татариин түлөөhэнүүдые суглуулжа дүргэнхэй.

Депутат А. М. Иванов гэгшэн эхин hуургуулиин багшанар А. П. Сергиева, Ткачева гэгшэдэй эдибхитэй hайнаар хүдэлмэриhэнэй ашаар, Каганотичин нэрэмжэтэ колхозэйхид мүнгэ элсүүлгын түсэбүүдые саг болзорhоонь урид түйсэдхэбэ. Үнгэ эдэ жэлэй урьдчаламжын 12300 түхэриг ба сэрэгэй налогой түсүүлгын болзорой түлөөhые сум түлөhэн байха юм. Тус колхоз 1941 оной-гоо бухы түлөбэринүүдые болзорhоонь урид оруулаад, 1942 оной олзын налогой 4000 түхэригые авансаар түлэбэ.

Тэрэшэлэн депутат нүхэр Аюров, Гушадай эхин hуургуулиин багшэ Будаева ба сомоной Совет эй Исполкомой секретарь нүхэр П. Санжеева гэгшэд финансова хүдэлмэриилгэшэдэй хооронохи социалистическэ мүрысөөндэ ороолсон, шанэ амжалтануудые түйлахын түлөө тэмцэжэ байнал.

Дуб. Аюров.

Оедолшо нүхэр Томорхонова

Улан-Удэ городой „Труд" гэжэ оедолой артельдэ гайхамшаг урагшатайгаар ажаллажа тон ехэ илалтануud ба амжалганнуудые үлэр бүхэндэ түйлажа байна гэ хүнүүд үсөөн бэшэ. Тэдэнэй дунда Екатерина Николаевна Томорхонова нилээдгүй hайн үльгэр жэшээ үзүүлэн ажаллана. Өөhэдынгөө баатар Улаан Армида хубсаhа оёхо түйлай шухала удха шанартай хүдэлмэридэ тон ехэ эдибхи гаргажа. Үдэрэйнгөө дүнбариие үргэлжэ 200 процент эрхим hайн шанартайгаар дүүргэдэг байха юм.

Нүхэр Томорхонова болбол энэ артельдэ эхилжэ хүдэлмэриhөөр мүнөө 7 hарын шарай hаяхан хэрэжа байhан тон шанэ оедолшон болобоше, уран шадабриинга талаар нилээдгүй урагшатайгаар мэргэжэл шудалжа шадаhан эрхим hайн урашуудай нэгэн гэжэ тоологдоно.

Екатерина Николаевна мэтын хүрса бэлигтэй уран хургатай ба эрхим жүдхэмжэ гаргажа, эсэгэ ороноо хамгаалха хэрэгтэ хэзээдэ илалтаар суурхан байдаг нүхэдые hайхашаалтай байна.

Х. Намсараев.

Эрхим бэлэгүүдые эльгээгээ

ЗАКАМЕН. Хамниин сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид баатар Улаан Армиингаа XXIV ойтой дашарамдуулан баярай бэлэг болгожо 14 килограмм тоhо, 29 килограмм hү, 7 хониной арhа, 18 паар дулаан бээлэй нэгэ килограмм 600 грамм н оhо, 4 дотор самса, 5 гадар самса, ба бусад жэжэ зүйлнүүдые мүн баhа 4 тахиягай мяхи 1200 түхэриг мүнгэ үгэhэн байха юм.

О. Жигжитов.

Үльгэр жэшээ харуулна

Зандинай сомоной (Мухар-Шэбэр) «Комсомол» колхозой комсомолецүүд ПЭХО, буудалгын хэрэг, тактическа бэлдэл ба бусадые эдибхитэйгээр шудалалгые үргэлжэлhөөр.

Тэдэнэй дундаhаа нүхэд Дашима Ринчинова, Рэгзема Батмункуева, Субад Дугарова гэгшэд ойлгосотой ба hүбэлгэн hонорой үльгэр жэшээ харуулна.

Д. Лопилов.

Үүсхэлшэд

Манай республикын олонтоото эмэгтэй патриотуд үйлдэбэри дээрэ үндэр бүтээсэтэйгөөр, албан газарта айхабтар оролдосотойгоор ажаллана, оронойнгоо хүсэ шадалые улам улам бэлижүүлэлгэжэ байнал.

Жэшээлхэдэ, хүдэлмэришэн нүхэр Пана Свиридова гэгшэ Суднозаhабариилгын заводой электрогагнагчын цехтэ хүдэлмэрилэн эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые мүгжөөлсэхөөр эрмэлзэн, урда тээнь үзөө-тараашьегүй оньhон, орёо машинануудые шудалжа эхилээ hэн. Тиигэ, мүнөө нүхэр Свиридова мэргэжэлтэй ба түрүү шалгалгаринтэй нэгэнинь болоо.

«Ударник» гэжэ пароходой капитанай hамган Атца Михайлова матгосой мэргэжэлые амжалтатайгаар шудалhан байна юм. Нүхэр Михайлова мүнөө капитанай туhалагшадые бэлэдхэхэ курсда hурэжа байна.

Тэрээнhээ гадна, хүүгэдэй 22-дохи салые даагша нүхэр Дудкина түмэр замай узел дотор түрүү hуури эзэлбэ. Тэрнэй хүтэл бэрилдэг садынь ажахын ба хүмүүжэлгынгөө хүдэлмэрээр олоной дунда онсорон тодоронхой.

Нүхэр Инеевагай хүтэлбэрилдэг сад мүн ээ алишье талаараа hайнга тоологдоно. Тэндэ эдир гражданнуудые эрхим хүнүүд болгон хүмүүжүүлхын тулада угаа ехэ ороолдого хэшээл гаргагдна.

Тэрэшэлэн нүхэд Царенко, Екатеринина, Кубышкина ба Колесова гэгшэд эхэ о он ба фронтынгоо эрилтэнүүдые хангаха хэрэгтэ эдибхитэйгөөр хабаатадагынь тэмдэглэхэ шухала.

М. Соколова.

Оhол назагайhаа шалтагаалан...

Энэ жэлэй эхээр Ярутиин аймагай центртэ хүлөө-ажахын машинануудые шудалха кружогуud эмхидхэлhэн юм. Тус кружогуудые АЗО-гэй агроном нүхэр Курбатова ба мелиоратор нүхэр Соковиковр гэгшэд хүтэлбэрилхөөр томилогдоhон байгаа.

Түрүүшын хэдэн занятинь тусэблэгдэhэн саг соогоо 50—60 хүнэй хабаалгагайгаар үнэргэгдөө. Гэхэ зуурь, hүүлэй үедэ занятинуулынь таhалгалт болоо. Ушарынь юуб гэхэлэ, аймагай зарим эмхи зуурганнуудай хүтэлбэрилэгшэд эдэб «шалтагаалж» дурлажа, хүтэлмэрилhөө оёлөө сагташье hаань хүнүүдээ табигаргүй зантай болоhой.

Жэшээлхэдэ, Райпотребсоюзhаа (түрүүлэгшэнь нүхэр Ганзаров) хүлөө-ажахын машинануудые шудалха кружогто 20 хүн хабаадаха ёhотой аад, мүнөө минг 5—6 хүн hурэжа байна.

Тэрэшэлэн Уполнаркомзагай коллектив, аймагай коммунальна ажахын таhаг ба бусад хэлэн эмхи зуурганнуудай томилhон хүнүүдhээ нэгэнинь шье занятида ябадагүй байха юм.

Эдэ бухыбее шалтагаалан, нүхэр Курбатовагай хүтэлбэрилдэг кружогто hүлэй hарын турша соо нэгэшье занятие болсогүй, мүн нүхэр Соковиковагай кружогой 3 занятие таhалгаа. Энэнние мэдэжэ байбашье, АЗО-е даагша нүхэр Эрдынеев ямаршье хөмжэ абангүй, хажуу талаhаань хараашын үүрэг дүүргөн, hанаа амар hууна.

Р. Байкалов.

ХИЛЫН СААНАhАА

Английска авиаци ба артиллериин ябуулганууд

ЛОНДОН, мартын 10. (ТАСС). Официальна мэдээсэгдэhэнэй ёhоор, мартын 9-эй hүнэ Германида английска бомбардировщиг-уудай добтолго хэhэн гол объектнь Круппын томо сэрэгэй заводуудай байhан Эссен город болоhон байгаа.

Рейтер агентствын мэдээлhэнэй ёhоор, мүн тэрэ hүнэ Пас-де-Кале гэдэг хоолой дээгүүр холо hүрэдэг английска артиллериин батареинууд буудалга хэhэн байна. Буудалга болбол час шахуу үргэлжэлөө. Буудаха объектнь французска эрье шадэр ябажа ябаhан германска суднануud байhан бололтой.

Норвегидэ гитлеровецүүдэй хэhэн зэрлиг аашь

СТОКГОЛЬМ, мартын 9. (ТАСС). Гитлеровскэ эзэмдэгшэдэй дурсэгүй ба хүсөөрөө болого ябадалнууд Норвегидэ үргэлжэлhөөр. hаяхан Халден городто ерэhэн немецкэ hогтуу солдатуud граждански арад зонние сохихо наншаха ябадалнуудые үргэнөөр үйлдөбэ. Солдатуud тус городой немецкэ комендантышье сохёо. Нэгэ солгат «Биденэр фронт дээрэ бээhэ тэжээжэ ябанабли, харин ши. тыловой гачай сохэ суглуулжа таргалжал байнаш» гэжэ хараагаад комендантын нюур та нелбоhон байна. Гестапо болбол 12 солдатые арестолаа. Тэдэ солгатуud hаяхан советско-германска фронтhоо ерэhэн хүнүүд байгаа.

Швецкэ газетнүүдэй мэдээлhэнэй ёhоор, hаяхан гестаповецүүд Ослодохи полицейска тюрмэ соо Тура Сальвесен ба Кристиан Ауберт гэдэг хоёр аллаата норвежска сэнэшадые алаба. Алагдагшадай түрэл хаанатаятнь гестапо болбол «зүрхэнэй гариг саа» боложо үхөө гэжэ мэдүүлэ. Тиигэнэргэй залуу ба бээ hайнтай хүнүүд юм hэн, яагаа «зүрхэнэй гариг саа» боложо үхэхэ юм гэхэдэнь гестаповецүүд «тиигэ hаа шуhагинь тостожо» үгөө юм аабза гэжэ hэнгэрүүгөөр үгэhэнь багашаhан байна. Түрэл хамаатанынь хүсөөлүүлые хүсөрынь тэмцүй. Тэдэнэртэ зубхэн үнэтэй нэгэ коробко ба (галдажа нүдөөлүүлhэнэй түлөө гэжэ нэхэбэриилhэн) 1000 кроной счет үгэhэн байгаа.

hаяхан Швецкэ ерэhэн норвежскэ стоптиитын (парламентын) депутат Каол Райт гэгшэ Норвегиде айхабтар хатуу терроонуудай боложо байhан тухай хөөрөнэ. Бухы түрмэнүүд хүнүүдээр мүргэгдэнхэй. Норвегийн концентрационно лагерьнууд хотор мүнөө 5000 гаран норвежецүүд байна. Тэдэнэргэй 25 процент шахуу эхэнгүүд. 200 хүнэ тасрулагдан баригдаhан Осло ойрохи Гриниин түрмэ соо 600 хүн багтажа ядан зобожо бэйна.

«Онго аюулай политическэ гэмтэнние асуухаа «трибунал» зарлын асуулта» хэлэглэнэ. Тэрээнэй ёhоор хаяа дунгаа зүүнай хатуу шэнгүүн зобоолгото шүлбэрэн хаглэнэ.

Иракска шэнэ правительствын состав

ТЕГЕРАН, мартын 9. (САСС). Мартын 9-дэ Али Сохейли гэгшэ (шэнэ правительство эмхидхэн байгуулые тэрээндэ шах Пахлаhан юм) дооро дурсагдаhан составтайгаар министрүүдэй кабинет байгуулба:

Сохейли—премьер-министр, потоодо хэрэгүүдэй министр ба продаала хэрэгүүдэй министрын уялые саг зуура дүүргэшэ; Ахи—Юстициин министр (мүн энэ постые түрүүшын правительствада эзэлжэ байhан юм); Джаганбанг—сэрэгэй министр (түрүүшын правительствала замхарилсаагай министр байhан юм); Азади—замхарилсаанай министр (Финансинуудай министрын орологшо байhан), Багер—финансинуудай министр; Хажир—хуталгаа-займаанай ба ажалуйлдэбриин министр (уртынь валютна комиссиин түрүүлэгшэ байhан); Хусейн—газартаяалангай министр (урангазартаяалангай Управлениин директорой орологшо байhан); Бахрами—почто ба телеграфай министр; Адль—гэгээлэй министр (урдань юридическэ институтай профессор байhан); Хигмет—эдиурые хамгаалгын министр (хуталгаа-займаанай ба ажалуйлдэбриин министр байhан).

Итали дайнай сохилтодо оробо

СТАМБУЛ, мартын 9. (ТАСС). Электроэнерги, түүхэй эд ба хоол хүнсэнэй ехэ дутагдал гараhаа болоhоо Италида бэрхэшэлэлүүдэй хурсаалга пэрэлга байhан тухай швейцарска хэблэл мэдээсэнэ.

Эдэб янзын арhан эдлэл, чемоданд, сумка, кошелек гэхэ мэтые бүтээхые итальянска засаг хорёо тэжэ «Нейе Цюрхер Цейтунг» газетэ бэшэнэ. Хуушан гуталд худалдахые худалдаа-займаанай министерство хорьhон байна. Хуушарhаа гуталаннуud тусхай предприятиуудта туштаргдажа, тэндэ тусхай зорилготойгоор хэрэглэгдэхэ байна. Мүн заhагдаhанайнгаа hүүлдэ шэнэ гутал ямаршье үнэлэмэриилхын тулада ехэхэн шэнэ бүлэг итальянска хүнэлмэриилэд хүсөөр Германида ябуулагдаhан байна.

81-дэхи германска дивизи дотор буhалгаан болобо

ЛОНДОН, мартын 9. (ТАСС). Французhаа hаяхан советско-германска фронт дээрэ ябаалгаhан германска 81-дэхи дивизи дотор хэлэн шангахан антивоенна хүлөөсөнүүдэй гараhан тухай «Дейли Экспресс» газетэ мэдэсэнэ. Тус дивизиин Парижhаа 25 милиин гаранта Мулендэ байха үедэнь тэрээн дотор түрүүшынхиеэ шангахан хүдэлөөн гараhан байгаа. Тиихэнэ тэрэ түлөлсөнинь зэбсэгтэ тулалгаhаа мүрэhэн байна. Энэ дивизие советско-германска фронтдо ябуулха тухай захи алтын өөхэдэ солдадуудынь ёhотой бунт ямхидхэhэн байгаа. Фронтыо ошохоёо арсаhанайнгаа түлөө тус дивизиин 100 гаран солдадуud Монвалерьертэхи германска казарманууд соо буудигдан алагдаба.

Богонихон телеграммануud

Лондондо hуугаа американска посол Байнант гэгшэ Нью-Йоркдо ерээ.

* * *

Дуган мүрэнэй айхабтар ехэдэр үүрэлhэн ушаhаа болгарска мүрэнэй поотчуудта түйлай тутгуурилгэй байдал тохёолоо. Видин городой ба тэрээнэй портын территориин арбанай юhэн хуби уhанта абташанхэй. Дунай мүрэн болоо 8 метр үргэгдэжэ, хажуу тээшээ арбан километр халаа. Уhанай айхабтар ехэдэр бурьялан урдажа ба айхабтар ехэ зайрлгэй байhан ушаhта тэртэ дайрагдажа гэрэй орой дээгүүр гараажа ами hаhаа абаhан хүн зонние нүүлгэхэ ябадал түйлай бэрхэтэй болонхой.

НОМГОН ДАЛАЙ ДЭЭРЭХИ ДАЙН

АМЕРИКАНСКА МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

НЬЮ ЙОРК, мартын 9. (ТАСС) США-гэй сэрэгэй министерствын коммюнике соо хэлэгдэhэнэй ёhоор, hүүлэй сүүдхэнүүдтэ Батаанска хахад арал дээрэ (Филиппины) америкинска артиллери ашаанай 90 машинада hуугаад фронт ошожо ябаhан японско ябган сэрэгэй полкые буудаа. Японско ябган сэрэгүүд ехэ гаалгадэ оробо. Ашаанай 29 машинамүн тэрээн дээрэ hуужа ябаhан солдадуудай олонхинь буримуhэн үгы хэгдэбэ.

АНГЛИЙСКА МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ЛОНДОН, мартын 9. (ТАСС). Австралийска командованиин коммюнике соо мэдэсэгдэhэнэй ёhоор, мартын 7-ой үглөөгүүр Шэнэ Гвинея гэдэг аралай хойто эрье дээрэ японско сэрэгэй корабльнуудhаа десантнуud буулгагдаа.

Десантнуудай буулгагдаhанай hүүлээр удангүй австралийска авиаци японско корабльнуудые атаковалба. Сэхэ тудалганууд тэмдэглэгдэhэн байна.

Ява аралайхидай зэбсэгээ хуряаhан тухай ба Рангуниие уhанта японско ябган сэрэгүүдэй полкые буудаа. Японско ябган сэрэгүүд ехэ гаалгадэ оробо. Ашаанай 29 машинамүн тэрээн дээрэ hуужа ябаhан солдадуудай олонхинь буримуhэн үгы хэгдэбэ.

АНГЛИЙСКА МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ЛОНДОН, мартын 9. (ТАСС). Австралийска командованиин коммюнике соо мэдэсэгдэhэнэй ёhоор, мартын 7-ой үглөөгүүр Шэнэ Гвинея гэдэг аралай хойто эрье дээрэ японско сэрэгэй корабльнуудhаа десантнуud буулгагдаа.

Десантнуудай буулгагдаhанай hүүлээр удангүй австралийска авиаци японско корабльнуудые атаковалба. Сэхэ тудалганууд тэмдэглэгдэhэн байна.

Ява аралайхидай зэбсэгээ хуряаhан тухай ба Рангуниие японтоной эзэлhэн тухай Бирмэдэхи англійска командованиин коммюнике соо мэдэсэгдэhэн байна. Англійска сэрэгүүд сулгаргаа түрүүнэй хаганаhан түсэбэйнгөө ёhоор бухы байгуулалтануудаа, тэдэнэй гуда дотуудай түхеэрэлгэнүүдые, нефть гаргаг заводуудые ба зөөн гаргажа болохогүй бусад техническэ түхеэрэлгэнүүдые hандартаба. Пегуай оршондо (Рангуниие хойгуур) англійска ба японско сэрэгүүдэй хооронд бага зэргын тулалдаануud болоо байна.

Мартын 9-дэ японско авиаци портовой байгуулалтануудые бомбодожо, Моресбей гадэг порт дээрэ (Шэнэ Гвинея) добтолго хэбэ. Хүнэй үхэhэн ушар ба hанзаргалтануud ехэр болоогүй гэжэ австралийска командованиин коммюнике соо заагдаба.

ЯПОНСКО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ТОКИО, мартын 9. (ТАСС). Официальна мэдээнүүдэй ёhоор, японско сэрэгүүд мартын 8-да Рангун городые эзэлээ. Рангуниие hойгуур 50 милиин газарта байhан Пегу город мартын 7-до эзэлэгдэбэ.

* * *

АМЕРИКАНСКА МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

НЬЮ-ЙОРК, мартын 10. (ТАСС). США-гэй сэрэгэй министерствын коммюнике соо хэлэгдэhэнэй ёhоор, hүүлэй сүүдхэнүүдтэ Батаанска хахад арал дээрэ (Филиппины) сэрэгэй ямаршье ябуулганууд болоогүй. Минданао арал дээрэ американска ба японско сэрэгүүдэй хооронд бага зэргын тулалдаануud болоо.

Мартын 6-да дүүрэhэн неделиин турша соо Ахас Дурнастин уhанда ябуулгаа хэжэ байhан уhанта доогуур ябадаг американска онгосонууд эсминецүүдэй нэгэ японско линкорые ба нэгэ томо танкерые уhанда шэнтээгээ. Тэрээнhээ гадна нэгэ авианосные хоёр торпедэ сэхэ тудажа гэмтээhэн ба сохом жигсаалhаа гаргаhан байна, баhа 3 крейсерэй хоёрые нэгэ нэгэ торпедэ тудажа, нэгыень хоёр торпедэ тудаhан байна гэжэ США-гэй далайн министерствын коммюнике соо мэдэсэгдэбэ.

АНГЛИЙСКА МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ЛОНДОН, мартын 10. (ТАСС). Рангуниие японско сэрэгүүдэй эзэлhэн тухай Бирмэдэхи англійска командованиин коммюнике соо мэдэсэгдэhэн байна. Англійска сэрэгүүд сулгаргаа түрүүнэй хаганаhан түсэбэйнгөө ёhоор бухы байгуулалтануудаа, тэдэнэй гуда дотуудай түхеэрэлгэнүүдые, нефть гаргаг заводуудые ба зөөн гаргажа болохогүй бусад техническэ түхеэрэлгэнүүдые hандартаба. Пегуай оршондо уhанта доогуур ябадаг американска онгосонууд эсминецүүдэй нэгэ японско линкорые ба нэгэ томо танкерые уhанда шэнтээгээ. Тэрээнhээ гадна нэгэ авианосные хоёр торпедэ сэхэ тудажа гэмтээhэн ба сохом жигсаалhаа гаргаhан байна, баhа 3 крейсерэй хоёрые нэгэ нэгэ торпедэ тудажа, нэгыень хоёр торпедэ тудаhан байна гэжэ США-гэй далайн министерствын коммюнике соо мэдэсэгдэбэ.

ЯПОНСКО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ТОКИО, мартын 10. (ТАСС). Домей Цусин агентствын дамжуулhанай ёhоор мартын 10-гэй үглөөгүүр Зүүн Явадахи ба мүн Билачиниаа зүүгээр голландецүүдэй эсэргүүцэлтэ аажамаар зогсоо. Японтоной Сурбайя городто орохо үедэ түс город түймэртэ шатажа байгаа.

Харюусалгата редакторай орологшо Ц. ГАНСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны: отв. редактора—3-44; зам. редактора—3-44 2 зв.; секретариата и отдела партийной жизни—3-23; сельскохозяйственного—7-55; отделов прем. и транспорта и отдела писем— 5-07.

Бурят-Монголой УНЭН 2-дохи нюур № 62

Н—2912

Типография издательства республиканских газет БМАССР.